

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše (soudce zpravodaj), Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politická strana **Demokratická strana Československa**, IČ 48548278, sídlem Košická 70/10, Praha 10, o návrhu na rozpuštění politické strany,

takto:

I. Politická strana Demokratická strana Československa **se rozpouští.**

II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Likvidátorem politické strany Demokratická strana Československa **je jmenována** JUDr. Sylva Rychtalíková, insolvenční správkyně, IČ 66224161, sídlem Kodaňská 521/57, 101 00 Praha 10.

Odůvodnění:

[1] Dne 7. 2. 2022 podala vláda (dále „navrhovatelka“) u Nejvyššího správního soudu návrh na rozpuštění politické strany Demokratická strana Československa (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila tím, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, čj. Pst 1/2019-33, byla politické straně pozastavena činnost, neboť nesplnila povinnost předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za roky 2014, 2015, 2016 a 2017. Dle navrhovatelky ani po pozastavení činnosti politické strany neučinila kroky k odstranění závadného stavu. Navrhovatelka též uvedla, že politická strana nepředložila výroční finanční zprávy ani za roky následující.

[2] Politická strana, ač soudem vyzvána, se k návrhu nevyjádřila.

[3] Soud si v průběhu řízení vyžádal od Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí podnět, na který navrhovatelka odkázala.

[4] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti na návrh vlády, případně prezidenta republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s. Podle § 96 s. ř. s. soud rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[6] Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, čj. Pst 1/2019-33, byla politické straně pozastavena činnost, neboť nesplnila povinnost vyplývající z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. 12. 2016, jelikož nepředložila Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy za roky 2014, 2015 a 2016 a Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí výroční finanční zprávu za rok 2017 podle § 19h zákona o politických stranách ve znění zákona č. 302/2016 Sb.

[7] Novelou zákona o politických stranách, provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. 1. 2017 zřízen Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na nějž přešly kontrolní pravomoci v oblasti dohledu nad hospodařením stran a hnutí, dosud vykonávané Poslaneckou sněmovnou (§ 19f zákona o politických stranách v účinném znění). Namísto Poslanecké sněmovny jsou nyní politické strany a hnutí povinny předkládat své výroční finanční zprávy v rozsahu stanoveném zákonem tomuto úřadu (§ 19h zákona o politických stranách v účinném znění). Stále platí, že nesplnění této povinnosti je důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu Nejvyššímu správnímu

soudu na pozastavení činnosti, popřípadě na rozpuštění politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v účinném znění). Nicméně z přechodných ustanovení (čl. II bod 2 části první zákona č. 302/2016 Sb.) je zřejmé, že se splnění této povinnosti posuzuje podle zákona o politických stranách v dosavadním znění. Agenda výročních finančních zpráv politických stran a hnutí přešla na nově zřízený úřad ke dni 8. 6. 2017. Politická strana tak mohla své pochybení napravit předložením výročních finančních zpráv za roky 2014, 2015 a 2016 Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který by při jejím posuzování vycházel z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách ve znění účinném do 31. prosince 2016.

[8] Podle podnětu Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí k pozastavení činnosti a k rozpouštění politických stran a politických hnutí ze dne 5. 10. 2021, čj. UDH-02377/2021, politická strana ve stanovené lhůtě nesplnila povinnosti, které vedly k pozastavení její činnosti.

[9] Soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s).

[10] Podle § 13 odst. 5 zákona o politických stranách platí, že *strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění [...], jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena*. Z § 14 odst. 2 zákona o politických stranách pak vyplývá, že nejpozději by měla politická strana či politické hnutí napravit zjištěné nedostatky ve lhůtě 1 roku, přičemž před jejím marným uplynutím nejsou vláda anebo prezident republiky oprávněni podat návrh na její rozpuštění (usnesení NSS ze dne 29. 8. 2007, čj. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS, *Strana občanského porozumění*). Soud tak v tomto případě zkoumá pouze to, zda i po uplynutí lhůty trvají skutečnosti, pro které byla činnost politické strany nebo hnutí pozastavena (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. Pst 5/2003-43, č. 299/2004 Sb. NSS, *Republikánská unie*). Právě tato situace nastala v nyní projednávané věci. Politická strana ani déle jak rok po pozastavení činnosti nenapravila vadný stav spočívající v tom, že nepředložila ani dodatečně Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí výroční finanční zprávy za roky 2014, 2015, 2016 a 2017.

[11] Nejvyšší správní soud proto rozhodl o rozpuštění politické strany.

[12] Informace navrhovatelky o tom, že politická strana nepředložila výroční finanční zprávy ani za další roky, jen dokresluje přístupu politické strany k plnění zákonných povinností, avšak pro posouzení věci samé nemá žádný vliv. Soud se proto touto otázkou dále nezabýval.

[13] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[14] Podle § 13 odst. 5 *in fine* zákona o politických stranách soud v rozhodnutí o rozpuštění politické strany či hnutí určí současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí. Jako likvidátor tak nepřichází v úvahu člen

statutárního orgánu politické strany ve smyslu § 191 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud proto jmenuje likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců podle § 191 odst. 4 tohoto zákona. Soud jmenoval likvidátorkou politické strany JUDr. Sylvu Rychtalíkovou, insolvenční správkyni, se sídlem na Praze 10, tj. ve stejném městském obvodu, v němž sídlí politická strana. Likvidace politické strany se řídí § 187 a násl. občanského zákoníku. Podle § 205 tohoto zákona likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku a tyto dokumenty, případně též návrh na použití likvidačního zůstatku, předloží ke schválení Nejvyššímu správnímu soudu. Odměna a náhrada hotových výdajů likvidátora se řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb. Soud ji likvidátorovi na jeho návrh přizná po schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a předložení potvrzení o výmazu politické strany z rejstříku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§ 111-119 soudního řádu správního).

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

V Brně dne 23. března 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu